

**DR. TILK PÉTER PHD**

TANSZÉKVEZETŐ EGYETEMI DOCENS

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR ALKOTMÁNYJOGI TANSZÉK

**HAVASI BIANKA**

JOGHALLGATÓ, DEMONSTRÁTOR

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR ALKOTMÁNYJOGI TANSZÉK

**KOVÁCS ILDIKÓ**

JOGHALLGATÓ, DEMONSTRÁTOR

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI KAR ALKOTMÁNYJOGI TANSZÉK



# A Kúria Önkormányzati Tanácsa döntéseinek elvi megállapításai – az eljárási kérdések vonatkozásában – II. rész<sup>1</sup>

Az Alaptörvény hatályba lépése óta az önkormányzati rendeletek alkotmányossági vizsgálata az Alkotmánybíróság (a továbbiakban: AB), törvényességi vizsgálata a Kúria hatásköre<sup>2</sup>. A törvényességi felügyeleti jogkörben eljáró kormányhivatal a Kúriához fordul, amennyiben valamely önkormányzati rendelet *más jogszabályba ütközését* tapasztalja, a Kúria Önkormányzati Tanácsa pedig a törvénytörő rendeletet részben vagy egészben megsemmisíti<sup>3</sup>.

A hatáskörre vonatkozó részletes szabályokat az Alaptörvény, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.), valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) tartalmazzák; ebben az írásban viszont ezeket nem tárgyaljuk teljes körűen,

hanem a Kúria e hatáskörének eljárási elemeit tekintjük át. E tanulmány az Új Magyar Közigazgatás 2014/3. számában megjelent írás 2. része<sup>4</sup>.

## 1. A megsemmisítés időbeli hatálya

A Kúria gyakorlatában is megjelenik az a dilemma, amivel az AB is találkozott, nevezetesen a formális jogszerűség és a jogbiztonság esetenkénti ütközésének problematikája<sup>5</sup>. A Kúria az AB-hoz hasonlóan törekszik a megfelelő egyensúly megtalálására. Konkrét ügyben az Önkormányzati Ta-

<sup>4</sup> A tanulmány TILK PÉTER: „A Kúria Önkormányzati Tanácsa helyi jogalkotással kapcsolatos elvárásai” c. kötete (Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2014) egyik fejezetének átdolgozott továbbgondolása.

<sup>5</sup> A megsemmisítés időpontja tekintetében vö. pl. TILK PÉTER: *Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése*, Pécs, 2005, 136–137.o. A megsemmisítésre vonatkozóan az Alkotmánybíróság korábban kialakította saját gyakorlatát, amelyet a Kúria is alkalmaz. E gyakorlat lényege, hogy az önkormányzati rendelet megsemmisítése főszabály szerint ex nunc hatállyal történik, azaz az Alkotmánybíróság, vagy a Kúria határozatának közlése napján veszi hatályát az önkormányzati rendelet, míg kivételesen, ha a jogbiztonság megköveteli a rendelet megsemmisíthető ex tunc vagy pro futuro hatállyal is.

<sup>1</sup> Ez az írás a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj támogatásával készült. Az I. rész megjelent az ÚMK 2014/3. számában.

<sup>2</sup> Részletesen tárgyalja SZABÓ LAJOS: *A második önkormányzati törvény új vonásai* című cikke [Új Magyar Közigazgatás 2012/4. 44. o.], valamint SZABÓ LAJOS: *Törvények a helyi önkormányzatokról – Összevetés 1990, 2011. Kodifikáció és Közigazgatás 2012/1.*

<sup>3</sup> Az eljárás kezdeményezésére jogosult más szervekről (is) szól HOFFMAN ISTVÁN: *Az önkormányzati rendeletek bírósági felülvizsgálata – a Kúria Önkormányzati Tanácsa gyakorlata tükrében* c. írása. Magyar Jog, 2014/6. 343. o.

nács kimondta: „*a hatályt, ezen belül az időbeli hatály kezdetét meghatározó rendelkezés a jogszabály fontos, tartalmi szabálya. Ugyanakkor egy több éve hatályban lévő és alkalmazandó jogszabály esetében az időbeli hatály kezdetét meghatározó rendelkezés megsemmisítése – különös tekintettel a jogszabály alapján létrejött jogviszonyokra – a jogbiztonságot megkérdőjelező bírói döntést jelentene. Ilyen esetben nagyobb érdek fűződik a kialakult viszonyok stabilitásához mint a formális jogszerűség helyreállításához*”<sup>6</sup>.

a) Ex tunc (visszamenőleges hatályú) megsemmisítést alkalmaz az Önkormányzati Tanács közjogi érvénytelenség esetén.

aa) A Kúria szerint „*a jogkövetkezmények levonása körében megjegyzést érdemel az a körülmény, hogy a jogalkotási eljárás szabályainak megsértése főszabály szerint közjogi érvénytelenségre vezet, azaz – bírói aktus függvényében – ex tunc semmiséget kellene eredményeznie*”<sup>7</sup>. Konkrét esetben a Kúria nem látott lehetőséget arra, hogy a HÉSZ-t a továbbiakban – élve a pro futuro megsemmisítés Bszi.-ben szabályozott lehetőségével – hatályban tartsa, még arra a körülményre tekintettel sem, hogy az érintett önkormányzat a közeli jövőben fogadja el új helyi építési szabályzatát.

ab) Közjogi érvénytelenséget eredményez, ha az önkormányzat a rendeletet jogalkotói jogkör hiányában fogadta el<sup>8</sup>. A megsemmisítés főszabályként ilyenkor is ex tunc hatályú<sup>9</sup>.

ac) Megjegyzendő azonban, hogy „*az eljárási törvénysértések azonban – a szabályozás érdemére is kihatás nélkül – a Kúria Önkormányzati Tanácsának gyakorlatában nem vezettek minden esetben közjogi érvénytelenségre. Garanciális törvényi szabályokat, alapjog és alanyi jog gyakorlását nem érintő törvénysértés esetén az önkormányzati rendelet, vagy rendelkezésének megsemmisítése – a Kúria megállapításai szerint – a jogbiztonság Alaptörvényben rögzített elvét sértené (Köf.5028/2012., II.6. pont)*”<sup>10</sup>.

b) A jövőbeli (pro futuro) megsemmisítés alkalmazását a jogbiztonság indokolhatja. Konkrét esetben a Kúria rámutatott: Az Áht. 4. § (1) bekezdése értelmében „*[a] költségvetési év megegyezik a naptári évvel*”. Mivel a 2013-as költségvetési év háromnegyed része eltelt, ezért az Önkormányzati Tanács az önkormányzati gazdálkodás biztonságát szem előtt tartva a törvényellenesség jogkövetkezményeit pro futuro, azaz 2013. december 31-ével vonta le<sup>11</sup>.

ba) A pro futuro megsemmisítéssel tehát az Önkormányzati Tanács akkor él, ha az azonnali hatályú megsemmisítés joghézagot (vagy más módon jogbizonytalanságot) eredményez. A jövőre nézve történő megsemmisítés így joghatásában hasonlít a törvénysértő mulasztás megállapításához, amennyiben a jövőre nézve történő időpont azért került megállapításra,

hogy addig az önkormányzat a törvényeknek megfelelően pótolja jogalkotási kötelezettségét (korrigálja, vagy egészítse ki a szabályozást)<sup>12</sup>.

bb) Előfordult olyan eset is, amikor Kúria úgy ítélte meg, hogy a törvénysértő rendelkezés *pro futuro* megsemmisítése mellett a határozat kihirdetéstől elrendelt alkalmazási tilalom szolgálja jelen ügyben leginkább a jogbiztonságot<sup>13</sup>. Más esetben, tekintettel a szabályozatlanságban rejlő jogbizonytalanságra, és a jogalkotás időigényére, a Kúria a hatályvesztés időpontját a jövőre nézve határozta meg<sup>14</sup>.

bc) Más esetben a megsemmisítés időpontjának meghatározásakor a Kúria Önkormányzati Tanácsa tekintettel volt a jogalkotás időszükségletére, valamint arra, hogy a törvényellenes rendelkezés korábbi megsemmisítése súlyosbíthatná az adóalanyok adóterheit. Jóllehet a rendelet támadott rendelkezése a megalkotására visszamenőlegesen törvénysértő volt, a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Bszi. 56. § (3) bekezdése alapján – nem érintve a létrejött jogviszonyokat – a rendelet hatálya alá tartozó jogalanyok különösen fontos érdekére tekintettel nem érintette, nem semmisítette meg a rendelet szerinti visszamenőleges hatályú rendelkezést<sup>15</sup>.

bd) A Kúria Önkormányzati Tanácsa konkrét ügyben kifejtette, hogy „*környezetvédelmi és tulajdoni érdekek összevetése alapján mérlegelhető a parti sáv szélességének főszabálytól eltérő meghatározása, azonban az azonnali hatályú megsemmisítés következtében az érintett területeken a parti sáv megszűnne, amely egyoldalú helyzetet eredményezne. Az azonnali hatályú megsemmisítés ezáltal a jogbiztonságot sértené*”. Minderre tekintettel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a megsemmisítés határidejét pro futuro állapította meg, kellő felkészülési időt hagyva az önkormányzatnak a más jogszabályokhoz igazodó rendeleti szabályok megalkotásához<sup>16</sup>.

be) Előfordul olyan eset is, amelyben a Kúria a sérelmezett Ör. egészének pro futuro megsemmisítését rendelte el, azonban az érintett Ör. egy bizonyos szakasza tekintetében ex nunc hatályú megsemmisítést alkalmazott<sup>17</sup>. A Kúria döntését azzal indokolja, hogy „*[a] felhatalmazás nélküli büntető jellegű helyi rendelkezéseket ex nunc hatállyal kell megsemmisíteni*,” azt mondja tehát (a törvényi szabályhoz igazodva), hogy a döntés közzététele előtt keletkezett jogviszonyokat érintetlenül kell hagyni, a megsemmisítés az ezt követően létrejövő jogviszonyokra nézve alkalmazandó<sup>18</sup>.

A megsemmisítés időbeli hatályával kapcsolatban tudni kell, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló Bszi. szerint a megsemmisítés nem érinti a hatályvesztés

<sup>6</sup> Köf.5.028/2012/5.

<sup>7</sup> Köf.5.013/2013/7.

<sup>8</sup> Vö. HOFFMAN: i. m. 347. o.

<sup>9</sup> Pl. Köf.5.030/2013/4.; Köf.5.039/2013/4.

<sup>10</sup> Köf.5.003/2014/4.

<sup>11</sup> Köf.5.040/2013/4.

<sup>12</sup> Köf.5.047/2013/3.

<sup>13</sup> Köf.5.017/2013/3.

<sup>14</sup> Köf.5.023/2012/9.

<sup>15</sup> Köf.5.038/2012/8.

<sup>16</sup> Köm.5.069/2012/3.

<sup>17</sup> Köf.5.015/2014/3.

<sup>18</sup> Vö. a témával kapcsolatban TILK PÉTER: *Az Alkotmánybíróság hatásköre és működése*. Pécs, 2005, 136–137. o.; PAPP IMRE: *A jogbiztonság formai eleme: a kellő felkészülési idő követelménye*. Kodifikáció 2013/1. szám 5–60. o.

tést megelőzően létrejött jogviszonyokat, valamint a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Egyetlen kivétel, ha az önkormányzati rendeletnek a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben alkalmazandó rendelkezésének megsemmisítésére, illetve más jogszabályba ütközésének megállapítására bírói kezdeményezés alapján kerül sor. A kormányhivatal által kezdeményezett eljárásban azonban a megsemmisítés nem érinti (nem érintheti) a korábban létrejött jogokat, kötelezettségeket.

A törvényi szabályozáshoz érdemes idézni *Kilényi Géza* alkotmánybíró, aki a 31/1991. (VI. 5.) AB határozathoz írt különvéleményében rámutatott: problematikus lehet ha az Alkotmánybíróság szinte soha nem él a visszamenőleges megsemmisítéssel, azaz a korábbi jogviszonyokat érintetlenül hagyja – alkotmányellenesség esetén is. *Kilényi* szerint az ilyen megoldás – akarata ellenére – kifejezetten ösztönzi a jogalkotót „a gyorsan realizálható alkotmányellenes jogi szabályozásra”, hiszen a jogalkotó szervek hamar rájönnek: nem kell tartani az alkotmánybírói kontrolltól, ha az a már meghozott egyedi döntéseket nem érinti. A Bszi. pedig e megoldást gyakorlatilag kizárólagossá teszi. Kérdéses, hogy ez a szabály mennyiben jelent „felhívást” törvénysértés elkövetésére, és, hogy ennek mennyire tudja elejét venni a törvényességi felügyeleti bíróság kiszabásának lehetősége.

## 2. Együttműködési kötelezettség önkormányzat és kormányhivatal között

a) A Kúria utal arra, hogy az önkormányzatok rendeletalkotása az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontján alapul. „Az önkormányzatok az alkotmányos szervek rendszerébe ágyazva, az ott meghatározott korlátok között végezhetik közhatalmi tevékenységüket, így semelyik önkormányzat nem vonhatja ki magát az alkotmányos szervek közötti feladatmegosztás rendjéből. Nemcsak az Alkotmányból következett, hanem az Alaptörvényből is következik az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, amelynek értelmében az Alaptörvényben szabályozott szervek alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve és együttműködve gyakorolják. Az önkormányzati rendeletalkotás alkotmányos jelentőségű hatáskör. Ennek keretében a Bszi. és a Mötv. törvényi szinten számos együttműködési formát fogalmaz meg (jegyzőkönyv megküldési kötelezettség, információkérési jog, állásfoglalás előterjesztésének lehetősége stb.) amelyek törvényi szinten töltik meg konkrét tartalommal az együttműködési kötelezettséget.”<sup>19</sup>

Gyakran előfordul azonban, hogy az adott önkormányzat nem működik együtt sem a törvényességi felügyeletet ellátó kormányhivatallal, sem a jogalkotásának jogszerűségét vizsgáló bírósággal<sup>20</sup>.

b) Az állami szervek közötti együttműködési kötelezettség a törvényesség biztosításában nem csupán az önkormányzatot terheli. A Kúria rámutatott: „különösen eljárási jogsértésen alapuló aggályok esetében a törvényességi felügye-

let hatékonyságát nagyban növelő tényező lehet az, ha a kormányhivatal az önkormányzati rendelet megalkotását követően haladéktalanul megteszi törvényességi észrevételeit és az önkormányzattal folytatott konzultatív eljárás eredménytelen befejeztével benyújtja indítványát a Kúriához”. A konkrét ügyben például az érintett önkormányzat 2008. szeptember 25-én fogadta el a vizsgált HÉSZ-t, és bár a kormányhivatal a törvényalkotóra visszavezethető okból – 90/2007. (XI. 14.) AB határozat, valamint 131/2008. (XI. 3.) AB határozat – 2010. szeptemberében került abba a helyzetbe, hogy törvényességi ellenőrzési hatáskörével éljen, ennek ellenére eljárását csupán 2011. december végén, több mint három évvel a HÉSZ hatályba lépését követően indította meg<sup>21</sup>.

c) Az együttműködési kötelezettség a kormányhivatal részéről a felügyeleti eszközök igénybe vételekor a fokozatosság elvének betartását is megköveteli. A Kúria rámutatott, hogy a kormányhivatal és az érintett önkormányzat között a törvényességi felügyeleti eljárás a Mötv. 134. § (1) bekezdése szerinti „ún. ’konzultációs’ szakasszal indul. Ennek keretében a kormányhivatal – jogszabálysértés észlelése esetén – harminc napos határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a kormányhivatalt írásban tájékoztatni. A határidő eredménytelen elteltével a kormányhivatal mérlegeli a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazását illetve tizenöt napon belül kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. A törvényességi felügyeleti eljárás ’konzultációs’ szakaszának jelentősége éppen az érintett önkormányzat Alaptörvényben szabályozott jogalkotói jogkörének tiszteletben tartását célozza. Az önkormányzati autonómiába tartozó kérdés, hogy az érintett önkormányzat – megfontolva az állított jogsértést –, azt jogalkotói jogkörében eljárva maga orvosolja, avagy meggyőzze a kormányhivatalt a szabályozása törvényességéről. A Mötv. 132. §-ában intézményesített felügyeleti eljáráshoz társított jogkövetkezmények alkalmazására és ezek között az önkormányzati jogalkotás szempontjából leginkább korlátozó jellegű kúriai normakontroll eljárásra csak abban az esetben kerülhet sor, ha az érintett önkormányzat nem tudott, vagy nem kívánt élni jogalkotói jogának védelmével”<sup>22</sup>. Konkrét esetben az Önkormányzati Tanács kimondta: a kormányhivatal olyan önkormányzati rendelet miatt fordult a Kúriához – és kérte felülvizsgálatát – amellyel összefüggésben nem adott lehetőséget az érintett önkormányzatnak alapjogai Mötv. 134. §-ában foglaltak szerinti védelmére. Ennek hiányában pedig nem is minősíthette a törvényességi felügyeleti eljárást eredménytelennek<sup>23</sup>.

Az Önkormányzati Tanács kimondta: a „kormányhivatal a Mötv.-ben szabályozott feladatát csak a törvény preambulumban megfogalmazott célkitűzéssel összhangban láthatja el, vagyis az Alaptörvényben meghatározott önkormányza-

<sup>19</sup> Köm.5.025/2013/7.

<sup>20</sup> Pl. Köm.5.025/2013/7.

<sup>21</sup> Köf.5.013/2013/7.

<sup>22</sup> Köf.5.043/2013/2.

<sup>23</sup> Köf.5.043/2013/2.

ti jogok tiszteletben tartása mellett kell örködni a működés törvényessége felett. Ennek a két célkitűzésnek az összhangját hivatott megteremteni a törvényességi felhívás jogintézménye, melynek a fent idézett jogszabályhelyek értelmében az a funkciója, hogy az önkormányzati jogok tiszteletben tartása mellett a kormányhivatal lehetőséget adjon az érintett önkormányzatnak arra, hogy saját hatáskörében, az önkormányzati autonómiájába való beavatkozás nélkül tudja az esetlegesen jogszabálysértő helyzetet megszüntetni<sup>24</sup>.

- d) A kormányhivatalnak ügyelnie kell arra is, hogy a Kúriához címzett indítványában csak olyan problémát kifogásoljon, amit már az önkormányzat irányában is jelzett. Adott esetben a Kúria Önkormányzati Tanácsa azt állapította meg, hogy a kormányhivatal Kúriához benyújtott indítványában nem terjeszkedett túl azon a törvényességi problémán, amelyet a törvényességi felhívásban az önkormányzatnak jelzett, s amellyel az önkormányzat nem értett egyet. A határidőn belül benyújtott indítvány így az érdemi elbírálásra alkalmas volt<sup>25</sup>.
- e) Konkrét ügyben a kormányhivatal törvényességi ellenőrzési hatáskörében eljárva hívta fel az érintett önkormányzatot egyik rendelete törvénysértő rendelkezéseinek módosítására. A felhívás eredménytelenségére tekintettel kezdeményezett eljárást az AB előtt. Az érintett önkormányzat a jegyzőkönyv megküldésével tájékoztatta az indítványozót arról, hogy a – törvényességi felhívásnak megfelelően – módosítani kívánja a rendeletet. A kormányhivatal azonban sem törvényességi ellenőrzési hatáskörében, sem az Möt. szerinti törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva nem tett lépéseket a rendeletmódosítás megalkotása valós körülményeinek feltárása érdekében. A Kúria kimondta: a kormányhivatalnak úgy a régi, mint az új Ötv. alapján is lettek volna, illetve vannak eszközei annak vizsgálatára, hogy az önkormányzat betartotta-e a rendeletalkotás régi Ötv.-beli és a magára szabott szervezeti és működési szabályzatról szóló 18/2004. (IV. 29.) számú rendeletének szabályait. Az Önkormányzati Tanács a Kúria előtti eljárásban a tényállás megállapításának alapjául szolgáló bizonyítási lehetőségek szűk körre korlátozott volta miatt, és figyelemmel arra a körülményre is, hogy a rendelet – törvényességi felhívásban megjelöltekre tekintettel történő – módosítása közel egy éve kihirdetésre került, a módosítás megalkotását tényként fogadta el. Erre figyelemmel az indítvány okafogyottá válását mondta ki a testület<sup>26</sup>.
- f) Konkrét ügyben megállapította a Kúria, hogy „a Köm. 5069/2012/3. számú határozatban megállapított mulasztásos törvénysértést az önkormányzat nem szüntette meg igazolt módon. A vonatkozó határidők eredménytelenül teltek el, ezért a Kúria Önkormányzati Tanácsa a Pest Megyei Kormányhivatal kezdeményezésének helyt adott<sup>27</sup>.”
- g) „Az érintett önkormányzat a törvényességi felhívásban foglaltakra nem tett észrevételt, előzetesen jelzett jogalkotási szándéka ellenére kötelezettségének teljesítéséről nem adott

számot. Elmulasztotta azt is, hogy a Kúria által kézbesített felhívásban foglaltaknak eleget téve állást foglaljon a mulasztás megállapítására vonatkozó indítványban foglaltakra. A Kúria a mulasztást úgy értékelte, hogy az érintett önkormányzat a jogalkotási kötelezettségének nem tett eleget.”<sup>28</sup>

### 3. A bírói kezdeményezéssel kapcsolatos elvárások

- a) A Bszi. az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárás szabályai között határozza meg a bírói kezdeményezést. „A bíró az Alaptörvény 25. § (1) bekezdése értelmében igazságszolgáltatási tevékenységet lát el, amelynek során – az Alkotmányról szóló 1949. évi XX. törvénnyel egyezően – ‘...csak a törvénynek van alárendelve...’ [Alaptörvény 26. § (1) bekezdés, második fordulat]. Igazságszolgáltatási tevékenységének – az egyedi ügy tényállásának feltárása, az alaptörvényi rendelkezések érvényre juttatása mellett – a jogrend egészével koherens törvény, illetve jogszabály értelmezésével, alkalmazásával tesz eleget. Ez alapozza meg a bíró azon jogát és kötelezettségét, hogy alkotmányellenesség észlelésekor az AB-hoz, illetve 2012. január 1-étől az önkormányzati rendeletek törvényességének vizsgálata kapcsán a Kúria Önkormányzati Tanácsához forduljon<sup>29</sup>.”
- A bírói kezdeményezés alapján az Önkormányzati Tanács egyrészt normakontroll eljárást folytat: megvizsgálja a vizsgálni és megsemmisíteni kért önkormányzati rendelet törvényességét, másrészt pedig – ha a kezdeményezés sikeres – a törvénysértő önkormányzati rendelet alkalmazási tilalmát rendeli el a bírói kezdeményezés alapjául szolgáló folyamatos ügyben. A Bszi. 56. § (5) bekezdése szerint azonban általános alkalmazási tilalmat is el kell rendelni, azaz nemcsak az adott bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben, hanem valamennyi, a megsemmisítés időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben sem lehet az Ör. törvényellenesnek ítélt rendelkezését alkalmazni. A határozat Magyar Közlönyben való közzététele teszi lehetővé, hogy ne csak a kezdeményező bíró, hanem valamennyi bíró értesülhessen a törvénysértő önkormányzati rendeleti rendelkezés általános alkalmazási tilalmáról<sup>30</sup>. Egyes esetekben a normakontroll és az alkalmazási tilalom elrendelése kettéválhat. Ha az absztrakt normakontrollt a Kúria elvegezi, a „Bszi. 56. § (4) bekezdésének az a szabálya irányadó, amely szerint a megsemmisítés nem érinti a hatályvesztést megelőzően létrejött jogviszonyokat, valamint a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket. Ugyanakkor ezen szabály alól kivételt teremt a Bszi 56. § (5) bekezdésébe foglalt bírói kezdeményezés”. Ilyen esetben az alkalmazási tilalom elrendelésére van lehetőség<sup>31</sup>.
- b) A Bszi. 48. § (3) bekezdés szerint ha a bírónak az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során önkormányzati rendelet olyan rendelkezését kell alkalmaznia, amely

<sup>24</sup> Köf.5.043/2013/2.

<sup>25</sup> Köf.5085/2012/4.

<sup>26</sup> Köf.5.027/2012/15.

<sup>27</sup> Köm.5.025/2013/7.

<sup>28</sup> Köm.5.013/2014/3.; Köm.5.007/2014/3.; Köm.5.006/2014/3.

<sup>29</sup> Köf.5.083/2012/4.

<sup>30</sup> Köf.5.075/2013/4.

<sup>31</sup> Köf.5.075/2013/4.

nek más jogszabályba ütközését észleli – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – kezdeményezi az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperes eljárást a helyi önkormányzattal szemben<sup>32</sup>.

- c) A bírói indítvány formai és tartalmi kellékeit a Bszi. 48. § (4) bekezdése tartalmazza. A 48. § (4) bekezdés d) pontja szerint az indítványnak *tartalmaznia kell „annak okát, hogy a bíró az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek”*. A kellékhányos bírói kezdeményezés az Önkormányzati Tanács előtti eljárást gátló körülmény, amely – érdemi elbírálás nélkül – a kezdeményezés elutasítására [Bszi. 51. § (1) bekezdés c) pont], illetve az eljárás megszüntetésére vezet [Bszi. 51. § (2) bekezdés b) pont]<sup>33</sup>. A Kúria e megjegyzésének oka, hogy *egy esetben a bíró nem indokolta, miért tartja törvényellenesnek a támadott rendeletet, hanem egyszerűen továbbította a perben elhangzott érvelést*. A Kúria abból indult ki, hogy az Önkormányzati Tanács normakontroll tevékenységet végez, így a perben alkalmazandó jogszabály alkalmazhatóságáról dönt. *„A bíró az Alaptörvény 26. § (1) bekezdése szerint az alkotmányos/jogszabályoknak alárendelten folytatja ítélkező tevékenységét. Az Alaptörvény ezen rendelkezése azt a kötelezettséget is jelenti, hogy a bíró a perbe vitt jogokról a jogrendszerbe illeszkedő – az alaptörvénynek megfelelő – jogszabályok/önkormányzati rendeletek alapján dönthet csupán. A bíró kötelezettsége az, hogy az alkalmazandó jogszabály perbeli alkalmazhatóságáról – kétség esetén – meggyőződjön. Ezért a bírói kezdeményezés intézményének alkalmazása a bírói meggyőződés függvénye. Következésképpen az nem a peres fél jogérvényesítésének, hanem a bírónak az eljárásjogi eszköze<sup>34</sup> (szemben a francia, illetve a belga jogi szabályozással). Az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének megállapítása – az alkotmánybírósági eljárás és az Európai Unió Bírósága előtt kezdeményezhető eljárás mellett és azokkal egyezően kezelt – 2012. január 1. napjától újabb felfüggesztési ok a Pp. 155/C. § (3) bekezdése értelmében. A Pp. szerint a peres fél indítványáról a bíró köteles dönten. Ugyanakkor sem az indítványnak helyt adó, sem az azt elutasító végzés ellen nincs helye önálló fellebbezésnek [Pp. 155/C. § (3) bekezdés]. A jogintézmény alkalmazásához rendelt eljárási szabályok is azt tükrözik tehát, hogy az alkalmazandó jogszabály törvényességével kapcsolatos aggály tisztázása a jogvitát eldöntő bíró 'szuverenitása' körébe tartozik, azaz a bíró egyedi ügy eldöntésében megnyilvánuló függetlenségének a része.”<sup>35</sup> A Kúria szerint tehát a bírói kezdeményezés jogintézményének tartalmi és rendszertani értelmezéséből az következik, hogy az a bírói indítvány, amely nem az eljáró bíró meggyőződését, hanem a fél kérését tükrözi, nem felel meg a bírói indítvánnyal szemben, a Bszi.-ben rögzített formai és tartalmi elvárásoknak. A Bszi. 48. § (4) bekezdés d) pontja szerint ugyanis a végzésből ki kell derülnie annak, hogy „a bíró az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek”<sup>36</sup>.*

- d) Konkrét esetben előfordult, hogy *„a bírói indítvány az Önkormányzati Tanács által vizsgálendő önkormányzati rendeletet nem jelölte meg, továbbá indokolást egyáltalán nem tartalmazott”<sup>37</sup>*. A bírói indítvány indokolást egyáltalán nem, pusztán annyit tartalmazott, hogy alperesek kérelmére kezdeményezi a Kúria eljárását önkormányzati rendelet felülvizsgálata iránt. Nem jelölte meg azonban, hogy mely önkormányzati rendelet felülvizsgálatát indítványozza, és nem adta elő azt sem, hogy a rendelet álláspontja szerint mely jogszabállyal és milyen okból ellentétes. Ebből következően nem felelt meg a Bszi. 48. § (4) bekezdésében rögzített formai és tartalmi elvárásoknak<sup>38</sup>. Az Önkormányzati Tanács rámutatott, hogy bár eljárása során a Bszi. 46. §-a szerint nincs helye a Pp. alapján hiánypótlásnak, ugyanakkor az eljárást megszüntető jelen végzés nem teremt *„res iudicata”*-t. Ezért a bíró újból előterjeszthet a Bszi. 48. § (4) bekezdésnek megfelelő indítványt az adott ügyben.

#### 4. Az indítvány benyújtási határideje

A Kúria szerint a törvényességi felügyelet számára megnyitott területeken és időben az indítványozó maga dönt abban, hogy mely kérdéseket vonja vizsgálata körébe és a törvénysértések mely köréhez milyen jogkövetkezményeket érvényesít<sup>39</sup>. (Ehhez társul, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa sem tulajdonít jelentőséget annak a törvényességi felhívásnak, amelyhez az indítványozó nem kíván jogkövetkezményt fűzni).

A Mötv. 136. § (2) bekezdése értelmében a kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összehangjának felülvizsgálatát. Eszerint az indítványozó rendelkezésére álló 15 napos határidő az érintett önkormányzat válaszában átvételét követő naptól, avagy az indítványozó által meghatározott válaszadási határidő lejáratát követő naptól számít<sup>40</sup>. A gyakorlat azt mutatja, hogy az indítványozásra nyitva álló 15 napos határidőt esetenként egyes kormányhivatalok túllépik<sup>41</sup>.

- a) Rámutatott a Kúria arra, hogy a Mötv. 136. § (2) bekezdése a határidő számításának két egymástól független, ezért együttesen nem alkalmazható megoldását rögzíti: amennyiben az indítványozó által megadott határidő eredménytelenül telik el, *„úgy a norma-felülvizsgálati határidő a lejáratot követő naptól, ellenkező esetben a helyi önkormányzat válaszában kézbesítését követő naptól számít. A helyi önkormányzat normaalkotási autonómiáját védi az a szabály, amely a végrehajtó hatalom által gyakorolt törvényességi felügyeleti jogkört határidőhöz – és a végrehajtó hatalom aktusát közigazgatási bírói kontrollhoz – köti. Ezért a konkrét esetben az eljárás megindítására nyitva álló határidő az indítványozó számára nem hosszabbodik meg*

<sup>32</sup> Köf.5.049/2012/6.

<sup>33</sup> Köf.5.003/2013/4.

<sup>34</sup> Vö. még: Köf.5.002/2014/4.

<sup>35</sup> Köf.5.003/2013/4.; Köf.5.002/2014/4.

<sup>36</sup> Köf.5.003/2013/4. Hasonlóan: Köf.5.068/2013/4.

<sup>37</sup> Köf.5.002/2014/4.

<sup>38</sup> Köf.5.002/2014/4.

<sup>39</sup> Köf.5.048/2013/6.

<sup>40</sup> Köf.5.048/2013/6.

<sup>41</sup> Vö. például: Köf.5.062/2013/6.; Köf.5.026/2013/2.; Köf.5.071/2013/2.

azzal, hogy az érintett önkormányzat határidőn túl választotta a törvényességi felülvizsgálatban foglaltakra<sup>42</sup>.

Konkrét esetben a 15 nap július 13-án telt el, mivel azonban július 13-a munkaszüneti napra esett, valamint figyelemmel arra, hogy a Kúria a korábbiakban az indítványozási határidőt eljárási jellegű határidőnek minősítette, ezért az indítványnak legkésőbb 15-én, hétfői napon meg kellett volna érkeznie a Kúriára. Az indítvány 2013. július 16-án, elkészen érkezett<sup>43</sup>. Figyelemmel arra, hogy a Bszi. 51. § (1) bekezdés b) pontja értelmében „[a]z önkormányzati tanács az indítvány beérkezésétől számított 15 napon belül érdemi vizsgálat nélkül elutasítja az indítványt, ha (...) azt a fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt határidőn túl nyújtja be”, valamint arra, hogy a (2) bekezdés értelmében „[a]z önkormányzati tanács az eljárást megszünteti, ha (...) az (1) bekezdés alapján az indítványt érdemi vizsgálat nélkül el kellett volna utasítani”, a Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítványt elkészennek minősítette, ezért az előtte folyamatban lévő normakontroll eljárást megszüntette<sup>44</sup>.

b) Bizonyos esetekben mégis előfordulhat olyan eset, hogy a tizenöt napon túl érkezett indítványt a Kúria határidőben érkezett beadványnak fogadja el<sup>45</sup>. „Ennek oka, hogy az Mötv. 136. § (2) bekezdése nem tisztázza a kormányhivatal számára megállapított, a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárás megindítására nyitva álló határidő eljárási avagy anyagi jogi jellegét.”

A Kúria szerint a Bszi. 46. §-a nem általában teszi az Önkormányzati Tanács normakontroll eljárásának háttérjogszabályává a Pp. rendelkezéseit, hanem megjelöli azokat az eljárási jogintézményeket, amelyeket a közigazgatási nemperes eljárások e speciális fajtája esetében figyelembe kell venni. „A Pp.-ben szabályozott eljárás megindítására és egyéb eljárási cselekményekre vonatkozó határidők jogi jellegét a Legfelsőbb Bíróság 4/2003. Polgári Jogegységi Határozatában (a továbbiakban: PJE) értelmezte és az azzal egyező tartalommal meghozott 2309/2011. számú polgári elvi határozatában (a továbbiakban: PEH) megerősítette. Úgy ítélte meg, hogy – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – a bírósági eljárás megindítására vonatkozó határidő az anyagi joghoz tartozik, ezért annak jogi jellege is anyagi jogi. Ehhez képest a határidőt az igényérvényesítés megindításának esetében anyagi jogi jellegűnek minősítette, amelyet akkor ítélt teljesítettnek, amennyiben arra a határidő utolsó napjáig sor kerül.”<sup>46</sup>

A Kúria az Alaptörvényben rögzített és eljárási szabályait tekintve a Pp.-re visszautaló, de a Bszi.-ben rendezett normakontroll hatáskörére speciális közigazgatási nemperes eljárásként tekint<sup>47</sup>.

„Figyelemmel tehát arra, hogy az Mötv., a Pp. és a Bszi. eltérő szabályt nem tartalmaz, ezért a Kúria – alkalmazva a

PJE-ben foglalt értelmezést – az előtte megindítandó normakontroll eljárásra az Mötv. 136. § (2) bekezdésében megállapított határidőt anyagi jogi jellegűnek minősítette. A kormányhivatalnak számolnia kell tehát azzal, hogy az indítványa akkor minősül határidőben érkezettnek, amennyiben az a tizenötödik napon megérkezik a Kúriára.”<sup>48</sup>

A Bszi. 46. §-a folytán alkalmazandó Pp. 103. § (4) bekezdése értelmében „[h]a a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le”<sup>49</sup>.

c) Figyelemmel az eljárás megindítására nyitva álló határidő anyagi jogi jellegére, azaz arra, hogy a határidő megtartása szempontjából a Kúriára való beérkezés napja számít, a határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem nem terjeszthető elő<sup>50</sup>.

## 5. Az indítvány továbbélése a tartalmilag azonos, de új előírás vonatkozásában

Előfordulhat olyan eset, amikor az indítvány benyújtását követően a támadott rendelet helyébe új jogszabály lép. Ilyen esetben kérdés, mi történik az indítvánnyal. A Kúria gyakorlata az, hogy az indítványt „– amennyiben az indítványozó a törvényességi vizsgálat iránti kérelmét fenntartja – hatályos indítványnak tekinti a régi helyébe lépő új önkormányzati rendelet tekintetében is, amennyiben az új szabályozás szövege a réggel azonos, vagy ha tartalmában megfelel az indítványozó által eredetileg vizsgálni kért önkormányzati rendelkezésekkel”<sup>51</sup>.

## 6. Az indítvány érvelésrendszere teljességének vizsgálata

A Kúria eljárási szempontból követi az AB gyakorlatát, mely szerint, ha valamely alkotmányi (alaptörvényi) szabály alapján megállapítható a vizsgált előírás alaptörvény-ellenessége, akkor az indítvány többi érve alapján nem végzi el az alkotmányossági vizsgálatot. Konkrét ügyben a Kúria kimondta, hogy „mivel a Kúria Önkormányzati Tanácsa a törvényt értést a Két. alapján valamennyi rendelkezés tekintetében megállapította, ezért a további jogszabályok tekintetében a normakontroll eljárást lefolytatni nem volt indokolt”<sup>52</sup>.

## 7. Bizonyítási eszközök és a képviselőlet kérdése az eljárásban

a) A Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárás lényege – a hatályos szabályok alapján – nem ténykérdés, azaz a bizonyítás, nem a tényállás megállapítása és ahhoz kapcsolódó jogértelmezés, hanem norma normával való összevetése

<sup>42</sup> Köf.5.048/2013/6.; Köf.5.063/2013/4.; Köf.5.071/2013/2.; Köf.5.055/2013/9.; Köf.5.062/2013/6.

<sup>43</sup> Köf.5.048/2013/6.

<sup>44</sup> Ugyanez történt a Köf.5.063/2013/4. számú határozatban.

<sup>45</sup> Pl. Köm.5.006/2014/3.

<sup>46</sup> Az anyagi jogi jellegről szól Hoffman: i. m. 345. o.

<sup>47</sup> Elsőként: Köf.5036/2012/6.

<sup>48</sup> Pl. Köm.5.006/2014/3.

<sup>49</sup> Köm.5.005/2014/3.; 5.006/2014/3.; Köm.5.004/2014/3.

<sup>50</sup> Köm.5.005/2014/3.; Köm.5.004/2014/3.

<sup>51</sup> Köf.5.051/2012/6.; Köf.5.074/2012/6.

<sup>52</sup> Köf.5.057/2013/8.

és ennek kapcsán jogértelmezés<sup>53</sup>. Ebből adódóan az Önkormányzati Tanács több alkalommal valószínűleg fogadta el az indítványban foglaltakat, ha az önkormányzat – bár erre lehetősége nyílt – álláspontját nem fejtette ki. *„Az ügy irataiból, illetve az indítványban foglaltakból – s mivel az érintett önkormányzat ezzel kapcsolatos álláspontját nem fejtette ki, azaz nem cáfolta”* – az következett, hogy *„Sajóörs Községben található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok”<sup>54</sup>, illetve, hogy „Novajidrány Községben található szennyvízbekötéssel nem rendelkező ingatlanok”<sup>55</sup>.*

- b) A Kúria kimondta, hogy a Bszi. 46. §-a *„nem általában, hanem csak meghatározott kérdésekben teszi a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló nemperekes eljárás háttérjogszabályává. A Pp. X. fejezetének bizonyítási eszközökre vonatkozó rendelkezései a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtt folyó norma-felülvizsgálati eljárásban nem alkalmazhatóak”*. Ezért a Kúria nem értékelte bizonyítékként az érintett önkormányzat polgármestere útján megküldött hanganyagot<sup>56</sup>.
- c) A jogi képviselőt a Bszi. 48. § (2) bekezdése értelmében a Kúria Önkormányzati Tanácsa előtti eljárásban – főszabályként<sup>57</sup> – kötelező. A törvény szerint az eljárással érintett önkormányzat nevében – ügyvéd hiányában – a szakvizsgálóval rendelkező jegyző, illetve alkalmazott járhat el. *Ez nem helyettesíthető például a polgármester útján tett jognyilatkozattal*, mivel az ebben az eljárásban joghatás kiváltására nem alkalmas<sup>58</sup>, ezért az Önkormányzati Tanács a konkrét ügyben a joghatás kiváltására alkalmatlan nyilatkozatot az indítvány elbírálásakor figyelmen kívül hagyta<sup>59</sup>. A Bszi. rendelkezései szerint ugyanis a polgármester nem képviselheti<sup>60</sup>. Más esetben sem felelt meg a polgármester tájékoztatása a Bszi. 48. § (2) bekezdésének, mivel az Önkormányzati Tanács előtti eljárásban a jogi képviselő – az ott meghatározottak szerint – kötelező<sup>61</sup>.

## 8. A kormányhivatal általi törvényességi kontroll egyes eszközei ismételt alkalmazásának lehetősége

A Kúria gyakorlatában kérdésként merült fel, hogy amennyiben a törvényességi felhívást követően az nem vezet eredményre, de a kormányhivatal nem kezdeményezte az önkormányzati rendelet törvényességi felülvizsgálatát, élhet-e új törvényességi felhívással, s ebben az új eljárásban – ha ez sem vezet eredményre – benyújthat-e indítványt.

Az Önkormányzati Tanács abból indult ki, hogy az Möt. a kormányhivatalnak viszonylag széles mozgásteret biztosít a törvénytértés megszüntetése érdekében. *„Jól kifejezi ezt az Möt. 134. § (2) bekezdése, amely a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek mérlegelési jogkörben történő alkalmazásáról szól abban az esetben, ha a törvényességi felhívás nem vezetett eredményre. Ilyenkor a kormányhivatal azt mérlegeli, hogy a törvénytértés megszüntetésének – a törvény keretei között – mi a leghatékonyabb módja.”<sup>62</sup> „Az Möt. 136. § (2) bekezdése 15 napos határidőt biztosít a kormányhivatalnak a Kúria előtti normakontroll eljárás megindítására, a Bszi. 54. § (1) bekezdése pedig kimondja, hogy a Kúria Önkormányzati Tanácsa az indítvány beérkezésétől számított – főszabály szerint – 90 napon belül hozza meg határozatát. Helytálló tehát az önkormányzat azon érvelése, amely arra utal, hogy a jogi szabályozás célja a törvényellenesség mihamarabbi kiküszöbölése. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a kormányhivatal az Möt. 132. § (2) bekezdése alapján ne élhetne ismételt törvényességi felhívással, ha úgy mérlegeli, hogy ez a leghatékonyabb eszköz. Az ismételt törvényességi felhívás lehetőségét a törvény nem zárja ki. Az Möt. 136. § (2) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a kormányhivatal a határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a normakontrollt, tehát e megfogalmazás is magában foglal egyfajta mérlegelést. De az ismételt törvényességi felhívás mellett szól az is, hogy amennyiben a kormányhivatal valamilyen okból nem kezdeményezi tizenöt napon belül a Kúria eljárását, úgy alkotmányos és törvényes érdek indokolja, hogy a kormányhivatal ne essen el végérvényesen a normakontroll-indítvány benyújtásának lehetőségétől. Az önkormányzati rendelet törvényességéhez közérdek – az objektív jogrend védelme – fűződik, és figyelembe kell venni azt is, hogy a Kúria eljárását önkormányzati rendelet vizsgálata nem kezdeményezheti bárki. (A kormányhivatal mellett csak az alapvető jogok biztosa, illetve ha per van folyamatban, akkor az ügyben eljáró bíró.) A Kúria jelen ügyben elvi értelel mutat rá, hogy az Möt. rendelkezéseiből is következően a kormányhivatal ismételt törvényességi felhívást bocsáthat ki önkormányzati rendelet törvényellenességének megszüntetésére, ha a korábbi felhívás nem vezetett eredményre, s e felhívást követően a kormányhivatal határidőben nem kezdeményezte a Kúria normakontroll eljárását. Ilyenkor az önkormányzati rendelet vizsgálata irányuló eljárás kezdeményezése az Möt. 134. § (2) bekezdése és 136. § (2) bekezdése alapján az ismételt felhívást követően újra megnyílik.”<sup>63</sup>*

*„Az Möt. fenti értelmezése szerint alakult a Kúria korábbi gyakorlata is, a Köf.5013/2013/7. számú és a Köf.5030/2013/4. számú határozatokban a Kúria érdemben elbírálta azokat a kormányhivatali kezdeményezéseket amelyekben a kormányhivatal megismételt törvényességi észrevételt követően terjesztett elő – az Möt. 136. § (2) bekezdésben foglalt határidőn belül – indítványt a Kúriára.”<sup>64</sup>*

<sup>53</sup> Köf.5.006/2013/3.

<sup>54</sup> Köm.5008/2014/3.

<sup>55</sup> Köm.5010/2014/3.

<sup>56</sup> Köf.5.027/2012/15.

<sup>57</sup> Kivétel a Bszi. 48. § (2a) bekezdése, mely szerint *„Az alapvető jogok biztosa személyesen vagy az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi szakvizsgálóval rendelkező képviselője útján járhat el”*.

<sup>58</sup> Köf.5.015/2012/6.; Köf.5.057/2013/8.

<sup>59</sup> Pl. Köm.5.023/2013/6.; Köf.5057/2013/8., Köm. 5.060/2013/5.

<sup>60</sup> Köm.5.023/2013/6.

<sup>61</sup> Köm.5.060/2013/5.

<sup>62</sup> Köf.5.055/2013/9.

<sup>63</sup> Köf.5.055/2013/9.

<sup>64</sup> Köf.5.055/2013/9.

9. Az eljárás költségeinek viselése<sup>65</sup>

A Kúria kimondta, hogy „az Önkormányzati Tanács normakontroll eljárása sui generis jellegű, mert annak lényege közhatalommal rendelkező szervek jogalkotási feladatai törvényességének megítélése. A Bszi. IV. Fejezet 15. pontja önálló eljárási szabályokat alkotott erre az eljárásra, amelyből az állapítható meg, hogy az eljárás illetékmentes az Indítványozó számára, és az eljárás során felmerült költségek előlegezésére és megfizetésére az Indítványozó és az érintett Önkormányzat nem kötelezhető. Ugyanakkor a Bszi. 46. §-a nem teszi általában háttér jogszabállyá a Pp. rendelkezéseit, hanem – a normakontroll eljárás

sajátosságaira tekintettel – azt a törvényszerkesztési megoldást választotta, hogy kifejezetten megjelöli a Pp. normakontroll eljárásban alkalmazható rendelkezéseit. Ezek között – a 47. §-on felül – a költségviseléssel kapcsolatos egyéb Pp.-beli szabályok – mint például a pernyertesség-pervesztesség arányában megállapított költségviselési főszabály – nem szerepelnek. Emiatt az Önkormányzati Tanácsnak nincs hatásköre arra, hogy a költségviselésről döntést hozzon, következésképpen a Kúria előtt folyamatban lévő normakontroll eljárásokban az Indítványozó és az érintett Önkormányzat – a normakontroll eljárás sajátosságaira és a Bszi. szabályaira tekintettel – viselik a kötelező jogi képvisellel kapcsolatban felmerülő költségeiket.”<sup>66</sup>

<sup>65</sup> Vö. HOFFMAN: i. m. 346. o.

<sup>66</sup> Köf.5.036/2012/6.